

ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΕΣ

TOY PAUL ADAM

Η ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΕΙΡΗΝΗ

(Συνέχεια έ. του προηγούμενου)

Μα οι Βούλγαροι δέν τόλμησαν νά έπιτεθούν έναντιον του στρατοπέδου τών Έλλήνων κ' έτοι ό Κωνσταντίνος ξαναγύρισε θριαμβευτής στό άνάκτορο τών Βλαχερνών.

Οι στρατιωτικοί άρχισαν τότε νά εκθειάζουν αυτές τις πολεμικές έπιτυχίες του αυτοκράτορος κ' ό λαός νά ύμνη την άνδρεία του μονάρχου του, πράγμα που έκανε την βασιλομήτορα Ειρήνη νά χάνη εδαφος από μέρα σε μέρα.

Μέσ' στό παλάτι, οι παλαιοί συναιώματα άρχισαν πεινά νά ξεθαρρύνουν και νά ύποκεινουν την έξουσία της αυτοκράτειρας-μητέρας. Μαζύ με τους στρατιωτικούς μάστιχα άρχισαν νά συμπουλεύουν τον Κωνσταντίνο ν' αλλάξει τους ύπουλους του-ύπουρους της μητέρας του, δηλαδή-νά καταργήση τη λατρεία τών εικόνων και νά συνεχίση τους νικηφόρους πολέμους.

Η Ειρήνη, τρομαγμένη και θέλοντας ν' άπομακρύνη τό γυίο της από τις δλέθριες αυτές συμπουλές, τόν έπεισε νά πάη μαζύ της σέ μία λουτρόπολη της Β θυνιας, αφήνοντας την έγκυρο σύζυγο του Θεοδότη στην πρωτεύουσα. Η βασιλομήτωρ, εκτός τών άλλων, φοβόταν μήπως, άν ήταν άρσενικό τό παιδί που θά γεννιόταν, συγκεντρώνει γύρω του όλη την έναντιον της αντίθεση.

Ο Κωνσταντίνος λοιπόν κ' η μητέρα του βρισκόντουσαν άρκετό καιρό στό Βίθυνα, όταν ό αυτοκράτορας άναγκάστηκε νά ξαναγυρίση στην πρωτεύουσα, γιά νά παρασταθή στον τοκετό της γυνακας του, η οποία γέννησε αγόρι.

Τότε η Ειρήνη, μένοντας μόνη με τά στρατεύματα και την Αύλη στη Βίθυνα, καθάρωσε πολύ γρήγορα νά προσποιησάτη πολλούς αξιωματικούς. Χρησιμοποίησε γιά αυτό όλη τη γοητεία της αιώνιας ώμορφιάς της και προέκρινε ένα μεγάλο μέρος τών άνεξαντλήτων θησαυρών της. Έτσι, πρό της άνοιξεως του 798, είχε άποκτήσει μέσ' στην καρδιά του στρατού τόση δύναμη, ώστε θά μπορούσε νά έξουδετερώνη κάθε κίνηση του στρατιωτικού κόμματος έναντιον της.

Κι' αυτό ήταν, γιά την ώρα, τό πιό σπουδαίο.

Όταν ήρθε η άνοιξη, ό Κωνσταντίνος θέλησε νά εκστρατεύση έναντιον τών ένθρων της αυτοκρατορίας και νά επαναλάβη τις έπιτυχίες του τών προηγούμενων ένών, η όποιες τόσο είχαν έξυψώσει τό γόητρό του πτό λαό.

Μά η Ειρήνη έργάστηκε τότε καταχθόνια. Κι' ένώ ό γυιός της πολεμούσε, χωρίς μεν Άες έπιτυχίες άλλως, αυτή εξαγόρασε τους άγγελιοφόρους του, οι όποιοι ανήγγειλαν στή Βυζάντιο ότι οι έχθροι είχαν νικήσει κ' είχαν περάσει τά σύνορα.

Συγχρόνως ό Πορφυρογέννητος, ένώ βρισκόταν στό μέτωπο, έμαθε τόν ξαφνικό θάνατο του νεογεννητού παιδιού του. Λέγεται σχετικώς ότι οι έπιστολι φίλοι που η Ειρήνη είχε κοντά στην αυτοκράτειρα Θεοδότη τό δηλητηρίασαν.

Συντριμμένος κυριολεκτικώς άπ' αυτό τό δυστύχημα, ό Κωνσταντίνος ξαναγυρισε στην πρωτεύουσα και κλεισθηκε στά διωμαγριάματα του στό παλάτι, όπου δέν δεχότανε κανένα άπολύτως.

Άντιθέτως όμως προς τις προβλέψεις της Ειρήνης, ό λαός συγκινήθηκε από την άτυχία του μονάρχου του, γιατί η λύπη του τόν παρουσίαζε σάν ένα στοργικό πατέρα, σάν άνθρωπο με μεγάλη καρδιά.

Τις ημέρες τών έορτών, ό λαός μαζευόταν στην Άγία Σοφία γιά νά δη τόν αυτοκράτορα του, άδυνατιομένο και περιλυτό νά επικαληται με την πιό μεγάλη ευσέβεια την έξ ύμους παρηγορία. Κι' όταν, έβγαине από την έκκλησια, τά πλήθη τόν επευφημούσαν μ' άπεριγράπτο ένθουσιασμό.

Είχαν περάσει έξη βδομάδες από τό θάνατο του διαδόγου κ' ό Κωνσταντίνος είχε πάει νά παρακολουθήση μία έορτή στον Ιππόδρομο.

Μετά τό τέλος της έορτής ξαναγύρισε στό παλάτι με τόν αυτοκρατορικό δρόμονα, όταν έξαφνα είδε νά διευθύνεται προς αυτόν μία μεγάλη βάρκα γεμάτη αυλικούς, φίλους της μητέρας του, και μερικούς αξιωματικούς, τους όποιους η Ειρήνη είχε προσεταιριστή τελευταία.

Η βάρκα αυτή, αντί νά διευθύνεται φανερά προς τόν αυτοκρατορικό δρόμονα, λοξοδρομούσε ύπουλα γιά νά μη άνάμεσα από τό δρόμονα και την άκτή.

Αυτό προκάλεσε τις ύποψίες του Κωνσταντίνου, ό όποιος ήξερε ότι ό Σταυράκιος κ' οι άλλοι πολιτικοί τόν μισούσαν γιά τό γόητρο που είχε άρχισει ν' άποκτά στο λαό. Θυμήθηκε μάλιστα τη φυλακή στην όποία τόν είχαν ρίξει άλλοτε και φοβήθηκε.

Διέταξε λοιπόν τους κωπηλάτες νά γυρίσουν πίσω και νά διευθυνθούν προς τη μικρασιατική άκτή.

Η βάρκα με τους φίλους της Ειρήνης προστάθηκε στην άρχή νά καταδιώξη τόν αυτοκρατορικό δρόμονα. Μά ήταν πολύ βαρεια γιά νά τόν φτάση κ' έτοι ξαναγύρισε άπρακτη στό Βυζάντιο.

Όταν έ Πορφυρογέννητος άποθιβάστηκε στη μικρασιατική άκτή και βρέθηκε ασφαλής άνάμεσα στους πιστούς του στρατιώτες της Άνατολής, έμαθε ότι η μητέρα του είχε έγκαταλείψει τό άνάκτορο Έλευθεριανος, όπου καθόταν ως τότε κ' είχε έγκατασταθή στο άνάκτορο του αυτοκράτορος, τότε ήταν πεινά βέβαιη ότι κρατούσε στά χέρια της τό γυιό της κ' ότι θά τό έπαυρε την έξουσία!

Κοι πράγματι, η Ειρήνη ριψοκινδύνωσε πεινά τά πάντα. Έχασε όμως τις έλπίδες της, όταν είδε τό λαό νά πγαινή στην Μικρά Άσία γιά νά συναντήση τόν αυτοκράτορα και νά του δηλώση την ύποταγή του. Νόμιζε πως ήταν πεινά χερμηνή και σκόπευε νά στείλη στό γυιό της μερικώς ανώτερους κληρικούς όπως μεσολαθήσουν σ' αυτό, νά της χερση τη ζωή και νά της έπιτρέψη νά μείνη στο παλάτι της, άποτραηγμένη όριστικά από την πολιτική.

Άλλά έξαφνα οι άνθρωποι της άνακίνωσαν κάτι που τροποποίησε τά σχέδιά της: Μερικοί φίλοι της, που δέν είχαν άναμειχθή στην ύπόθεσι του δρόμονος, είχαν πάει βιαστικά στην Άσία γιά νά συναντήσουν τόν αυτοκράτορα και νά παραμερίσουν τις ύποψίες του από τόν ένάτο.

Μόλις τό έμαθε αυτό, η έξυπνοτάτη Ειρήνη, κατάλαβε πως μπορούσε νά σωθή, νά θριαμβεύση μάλιστα: Άμέσως λοιπόν κήσχησε κ' έγραψε στους φίλους της τών πρώτων μία έπιστολή, στην όποία, μεταξύ άλλων, τους έλεγε τά έξης:

«Αν δέν βηθε ένα τρόπο νά μου παραδώσετε τό γυιό μου, θά τό άποκαλύψω τις σπουδαίες που ώργανώσαμε μαζί έναντιον τούς.»

Και βέβαιη γιά την έπιτυχία της, η Ειρήνη ξαναγύρισε στο άνάκτορό της του Έλευθεριανος και περιμένε.

Έως τώρα ό Κωνσταντίνος, άν και βρισκόταν άνάμεσα στά στρατεύματα του που τόν λάτρευαν, ώστόσο ήταν περισσότερο χερμηνής από ύπουλους έχθρους, άφωτισμένους στην Ειρήνη. Η γυναικα που Θεοδότη, η όποία πήγε και τόν συνάντησε στην Άσία, θέλησε νά του άνοιξη τά μάτια, προκαλώντας τη δυσπιστία του προς μερικούς άνθρωπους του περιβάλλοντός του. Έπει άπ' αυτό, ό Κωνσταντίνος άποφάσισε νά προχωρήση μέσα στην Άσία γιά νά ένωθι με όλα του τά στρατεύματα.

Τότε οι φίλοι της μητέρας του έκαναν ύμβούλιο και έπλαν: «Αν τά ύπόλοιπα στρατεύματα κατορθώσουν νά έννοθούν με την άκολουθία του αυτοκράτορος, θά μωρέση, μόλις μάθει τά σχέδιά μας, νά μας ρίξη στις φυλακές πάλι νά μάς έξορίση.»

Συγχρόνως, η έπιστολή της Ειρήνης τους τρώμαξε: Γι' αυτό άποφάσισαν νά δράσουν άμέσως Δύο λεγεώνες στρατιωτών, τις όποιες είχε ζητήσει ό Κωνσταντίνος, βάδιζαν κιάλας βιαστικά γιά νά συναντηθούν μαζί του.

Οι συνωμότες παραμόνεψαν, λοιπόν τη στιγμή που ό αυτοκράτωρ είχε άποσυρθη στό προσηχητήριο του γιά νά προσευχηθή. Τόν πλησίασαν, σάν νά ήθελαν νά του προσφέρουν τις ύπηρεσίες τους, τόν έπιασαν πριν έκείνος προφτάσει ν' άντιληφθή τις προθέσεις τους, τόν φίμασαν και τό έδωσαν τά μάτια.

(Άκολουθεί)

